

ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ
ΠΡΟΤΑΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ
ΝΕΟΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΛΟΓΟΥ

Η παρουσίαση αυτή αφορά μια προσπάθεια ανάλυσης των βασικών εννοιών και ρητορικών τρόπων που διαμορφώνουν τις λειτουργίες του νεοφιλελευθερου λόγου ως κυρίαρχου ιδεολογικού μορφώματος τόσο σε εθνικό όσο στο ευρωπαϊκό πεδίο. Μας ενδιαφέρει δηλαδή μια προσπάθεια ανάλυσης των βασικών στοιχείων και θεμελίων, των τρόπων συνάρθρωσης του ετερογενούς αυτού λόγου τα οποία λειτουργούν ιδεολογικά με την έννοια ότι δικαιώνουν, νομιμοποιούν και φυσικοποιούν (άρα κατασκευάζουν) την κοινωνικο-ιστορική πραγματικότητα σήμερα με ένα συγκεκριμένο τρόπο έτσι ώστε ταυτόχρονα να «περιγράφουν» (από τη δική τους οπτική) αλλά και να δεσμεύουν και να προδιαγράφουν το μέλλον θεωρώντας το ως ιστορικό μονόδρομο – άρα αποτελεί η εκφορά του αποτελεί ήδη μια αυτό-εκπληρούμενη προφητεία. Υποστηρίζουμε ότι εδώ δεν υπάρχει καθαρή περιγραφή παρά μόνο αυτή που συγκαλύπτει τα κανονιστικά και αξιακά στοιχεία που είναι εγγεγραμμένα μέσα της ανακατασκευάζοντας την πραγματικότητα σύμφωνα με τις επιθυμίες της. Θα εστιάσουμε κυρίως στη δημόσια και πολιτική εκφορά του λόγου αυτού μέσα από τα Μ.Μ.Ε. και όχι τόσο στη θεωρητική του διατύπωση (π.χ. ελευθεριακές πολιτικές φιλοσοφίες ή οικονομικός νεο-φιλελευθερισμός) δίνοντας έμφαση στην ορολογία και το νοηματικό σύμπαν αλλά και στις ρητορικές στρατηγικές που χρησιμοποιεί για να πείσει, για να διδάξει και να γαλουχήσει, να φοβίσει και να κατηγορήσει, να προτρέψει και να κατασκευάσει ελπίδες στην κοινή γνώμη τόσο μέσα από ότι λέει αλλά και από ότι αποκρύπτει. Συνάμα η υπόθεση μας είναι ότι ο λόγος αυτός αποτελεί (ή θα ήθελε να αποτελέσει) ένα σχετικά κλειστό σύστημα θεολογικού τύπου που εκφράζει την πίστη σε αλήθειες (χρησιμοποιώντας και τη ρητορική της σωτηρίας, της καταδίκης, της αμαρτίας κλπ) που ούτε μπορούν να αποδειχθούν επιστημονικά και ιστορικά ούτε και να συζητηθούν ουσιαστικά μέσω ορθολογικής επιχειρηματολογίας· παρακάμπτει δηλαδή τον επιστημονικό λόγο (κοινωνικές επιστήμες) και χρησιμοποιεί την ιδεολογική στρατηγική του δεδομένου, του αυτονοήτου, του κοινά παραδεκτού – και εδώ εφάπτεται του καθημερινού λόγου

της «κοινής λογικής» - για να στήσει το ιδεολογικό του σκηνικό ως φυσικοποίηση, νομιμοποίηση και δικαίωση συγκεκριμένων κοινωνικο-οικονομικών συμφερόντων· άρα έχει μια «υλική» δύναμη να ερμηνεύει, να δομεί, να σταθεροποιεί, και να μεταβάλει την κοινωνικο-ιστορική πραγματικότητα προς την κατεύθυνση που επιθυμεί.